

JAUNIMO REIKALŲ TARYBA POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2018 m. vasario 20 d. Nr. 6V-5 (1.2)
Vilnius

Posėdžio pradžia: 2018 m. vasario 20 d. 15:00

Posėdžio pirmininkas: Eitvydas Bingelis.

Posėdžio sekretorius: Justina Lukaševičiūtė.

Dalyvauja:

Goda Aleksaitė (LR vidaus reikalų ministerija), Brigita Aukštakytė (Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (toliau – LiJOT), Eitvydas Bingelis (LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija), Paulius Gradeckas (LR Vyriausybė (toliau – Vyriausybė), Antanas Mikalauskas (LiJOT), Aistė Ramanauskaitė (LiJOT), Konstantinas Rečkovas (LiJOT), Deimantė Rimkutė (LiJOT), Greta Monika Tučkutė (LR Krašto apsaugos ministerija) (Priedas Nr. 1).

Elektroninėje konferencijoje dalyvauja Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos atstovai: Indrė Aleksandravičiūtė.

Svečiai: Jonas Laniauskas (Jaunimo reikalų departamentas prie SADM (toliau – JRD), Justina Lukaševičiūtė (JRD), Jolanta Sakalauskienė (LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija), Nerijus Stankevičius (LR Krašto apsaugos ministro padėjėjas, pulkininkas leitenantas)

Kvorumas yra.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Jaunimo reikalų tarybos posėdžio darbotvarkės tvirtinimo.

2. Dėl Vyriausybės priemonių plane numatytų priemonių: „1.4.1.6. Bendruomenių iniciatyvų sveikatos stiprinimo srityje skatinimas, remiant bendruomenių ir nevyriausybinę organizacijų įgyvendinamus projektus“ ir „1.4.2.3. Sistemingas visuomenės nuostatų dėl žalingų įpročių keitimas per socialinę reklamą ir remiant su tuo susijusias visuomenines veiklas“ įgyvendinimo.

3. Dėl Vyriausybės priemonių plane numatytos priemonės „5.1.4.3. Visuotinės karo prievolės įvedimo galimybių įvertinimas“ įgyvendinimo.

4. Dėl rekomendacijų dėl paramos jaunoms šeimoms (iki 35 m., nepaisant pajamų), išigyjančioms pirmąjį būstą ne didmiesčiuose, įstatymo projekto.

Dėl rekomendacijų dėl mobilaus darbo formų taikymo plėtojimo, siekiant suteikti individualias paslaugas jaunimui regionuose.

o internetu sistemos sukūrimo rekomendacijų.

1. SVARSTYTA. Jaunimo reikalų tarybos posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.
Pristato: Eitvydas Bingelis.

Posėdžio pirmininkas E. Bingelis pristatė posėdžio darbotvarkę ir pakvietė teikti pasiūlymus darbotvarkės projektui pildyti.

Jonas Laniauskas informavo, kad LR Sveikatos apsaugos ministerijos atstovas negalėjo dalyvauti posėdyje, siūloma antrąjį posėdžio klausimą perkelti į kitą Jaunimo reikalų tarybos (toliau – JRT) posėdį.

Pirmininkas siūlo patvirtinti atnaujintą dienotvarkę. Bendru sutarimu patvirtinta posėdžio darbotvarkė.

2. SVARSTYTA. Vyriausybės priemonių plane numatytos priemonės „5.1.4.3. Visuotinės karo prievolės įvedimo galimybių įvertinimas“ įgyvendinimas.

Pristato: Nerijus Stankevičius.

N. Stankevičius pristatė visuotinės karo prievolės įvedimo galimybes (Priedas Nr. 2).

P. Gradeckas: Panašu, kad šiuo metu priimtinausia alternatyva būtų prie esamų dviejų batalionų kurti trečiąjį. Šis modelis leistų sukurti rezervą, kokie šios dienos didžiausi trūkumai, šiam planui įgyvendinti?

N. Stankevičius: Pirmiausia infrastruktūra, nėra pakankamai vietos visiems žmonėms apgyvendinti, pamaitinti, mokyti. Jau šiuo metu profesionalią tarnybą atliekantiems asmenims, kartais nėra sudaromos sąlygos jų apgyvendinimui. Dabartinė infrastruktūra neleidžia sudaryti vienodų sąlygų visiems tarnaujantiems asmenims.

Taip pat, turėčiau pastebėti, kad šis, ketvirtasis modelis, siūlomas kaip optimaliausias, nes jo metu nariai greičiausiai išmoksta pagrindų ir gali jungtis į būrį ir siekti profesionalių žinių. Sudaro galimybę kurti mišrią kariuomenę, kuri būtų pajėgi atliepti Lietuvos poreikius ir sukurti 36 tūkst. asmenų rezervas.

E. Bingelis: Privalomasis šaukimas buvo panaikintas prieš maždaug 10 metų. Ar tuo metu sukurtos infrastruktūros nėra likę?

N. Stankevičius: Ji yra likusi, tačiau tuo metu Lietuvoje veikė viena brigada (Geležinio Vilko) su 5 batalionais, jie visi yra užpildyti. Šiuo metu yra kuriama antroji (Žemaitijos) brigada, kuriai reikalingi 2 batalionai, kurie nėra pastatyti, o įvedus dar daugiau narių, reiktų dar daugiau infrastruktūros. Taip pat reiktų atsižvelgti į partnerių batalioną, kurie yra užėmę Ruklos kareivines.

P. Gradeckas: Ar kuriant infrastruktūrą, būtų investuojama į ilgalaikius ar trumpalaikius (konteinerinius) statinius?

N. Stankevičius: Dalis statinių turėtų būti lengvos struktūros, tačiau kiti (valgyklos ir kt.) turėtų būti ir ilgalaikiai statiniai. Tačiau tai - tik variantai, esant politiniai valiai reiktų juos peržiūrėti ir skaičiuoti tikslus poreikius ir galimybes.

D. Rimkutė: Dėkoju už pristatymą ir aiškiai bei išsamiai pateiktą informaciją. Gal galėtumėte pasakyti, jei būtų politinė valia ar šie, Jūsų minėti veiksmai būtų įgyvendinami iš karto ar palaiptu? Po kiek laiko būtų galima tikėtis rezultatų? Ir antras klausimas, Jūs minėjote tarnybos alternatyvas, kažkokias kitas veiklas vietoj karinės tarnybos, tad kokios dabar jau yra veikiančios alternatyvos?

N. Stankevičius: Pirmiausiai norėčiau atsakyti į pirmąjį klausimą: Šiandien kviečiame 4 tūkst. pagal numatytą kvotą, jeigu būtų sprendimas su juo būtų pasakyta ir nuo kada pradedamas šiame plane numatytas šaukimas. Pagal pristatyme pateiktą informaciją matome, kiek laiko reiktų skirti infrastruktūros plėtrai ir, greičiausiai, 2024 m. galėtume pakviesti 6 tūkst. jaunuolių. Informacija yra pateikta tik apie vaikus, neįtraukiant merginų, tad šie skaičiai gali kisti.

Alternatyvi tarnyba: ši tarnyba yra apibrėžta pagal teisės aktus, tačiau nėra įgyvendinama, nes nėra visuotinės prievolės. Iki visuotinės tarnybos prievolės sustabdymo buvo tik keli atvejai, kai jaunuoliai rinkosi atlikti alternatyvią tarnybą. Šiuo metu nėra aptartas šis klausimas, kaip ji galėtų būti realizuojama, kam būtų galima taikyti, kas ir kaip administruotų šią veiklą. Šiuo metu tai nėra parengta.

Pagal kitų šalių patirtis, dažniausiai ši tarnyba atliekama ligoninėse ir senelių namuose.

K. Rečkovas: Ar teisingai suprantame, kad iš Jūsų pateiktų modelių, ketvirtasis LR Krašto apsaugos ministerijai atrodo, kaip pozityviausias ar labiausiai pritaikomas mūsų kontekste? Kaip manote, kiek laiko galėtų užimti visapusiškas šio modelio išplėtojimas ir pasirengimas įgyvendinti?

N. Stankevičius: Šiuo metu pirmiausiai laukiame politinių gairių, ar reiks. Kai šios gairės bus, darysime tikslus skaičiavimus ir sprendimų projektus kaip ir ką daryti. Tad tikslūs skaičiavimai kiek, ko reikia, kiek laiko užtruks, bus daromi tik atsiradus sprendimui.

A. Ramanauskaitė: Jei nebūtų politinio pavedimo ar planuotumėte įgyvendinti šį modelį savo iniciatyva?

N. Stankevičius: Mes negalime imtis tokių veiksmų savarankiškai.

P. Gradeckas: Norėčiau pasidalinti tikriausiai geriausiu alternatyvios tarnybos pavyzdžiu - Suomija. Suomijoje yra labai aukštas sąmoningumo lygis, tad papildomo sekimo, kaip, ar jaunuolis atlieka alternatyvą tarnybą nėra vykdoma, priimanti įstaiga pateikia informaciją apie atliktą tarnybą. Taip pat tai remiasi į visuomenės požiūrį ir susiklosčiusį požiūrį dėl sukčiavimo atliekant alternatyvią veiklą. Tačiau manau, kad reiktų pasirengti pilotinę programą vykdant dabartinius šaukimus suteikti galimybę rinktis tarp reguliarios ir alternatyvios tarnybos, nusimatant 300 vietų ir šio projekto modeliu pasirengti planą kaip tai galėtų būti įgyvendinama.

E. Bingelis: Norėčiau papildyti, kad šiais metais planuojame startuoti su savanoriškos tarnybos modelius ir Vokietijoje būtent toks modelis ir veikia, žmonės gali pasirinkti ar eiti savanoriauti ar atlikti karinę tarnybą. Tad šis modelis galėtų būti veiklos mechanizmo pagrindu.

N. Stankevičius: Norėčiau pastebėti, kad šiandien pristatyti modeliai yra tik pasiūlymai, ką būtų galima daryti, tačiau ne sprendimas, kurį reiktų tiksliai įgyvendinti.

NUTARTA: Informacija apie Visuotinės karo prievolės įvedimo galimybes išklaudyta.

3. SVARSTYTA. Rekomendacijų dėl paramos jaunoms šeimoms (iki 35 m., nepaisant pajamų), įsigyjančioms pirmąjį būstą ne didmiesčiuose, įstatymo projektui.

Pristato: Jonas Laniauskas.

Įstatymo projektas dėl paramos jaunoms šeimoms (iki 35 m., nepaisant pajamų), įsigyjančioms pirmąjį būstą ne didmiesčiuose buvo pateiktas Jaunimo reikalų tarybos (toliau – JRT) nariams praėjusio posėdžio metu bei elektroniniu paštu.

LiJOT atstovų D. Rimkutės ir K.Rečkovo pateikti pasiūlymai buvo surinkti ir pateikti el. paštu JRT nariams (Priedas Nr. 3).

J. Laniauskas pristatė pasiūlymą Nr. 1 (Priedas Nr. 3).

Siūlymas užtikrinti dialogą tarp verslo subjektų ir darbuotojų ir susisiekti paslaugas teikiančių įmonių.

E. Bingelis: Siūlau šią rekomendaciją perkelti į demografijos strategiją vietoj būsto įstatymo ir pateikti įstatymo projekto rengėjams pasiūlymą atkreipti dėmesį į šią idėją.

K. Rečkovas: Svarbu atkreipti dėmesį į šį klausimą ir atliepti jaunų žmonių poreikius.

NUTARTA: Pritarti šiam pasiūlymui ir taip pat perduoti rekomendaciją LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos šeimos ir bendruomenių departamento, šeimos politikos skyriui, kuris rengia demografijos strategiją.

J. Laniauskas pristatė pasiūlymą Nr. 2 (Priedas Nr. 3).

Sukurti modelį, kuris leistų dalinai finansuoti transporto išlaidas, žmonėms, kurie naudosis įstatymu t.y. įsigys namus ne didmiesčiuose.

JRT nariai aptarė pateiktą siūlymą, T. Pūtys pabrėžė, kad šio įstatymo tikslas skatinti jaunas šeimas ne tik turėti gyvenamą būstą regione, tačiau gyventi regione, turint būstą bei dirbant regione.

E. Bingelis: Visų rūšių transporto kompensacija nėra tikslinė, sudarytų didelį netikslinį paramos naudojimą. Siūlytina privataus transporto išlaidų kompensacijų mechanizmus palikti darbuotojo ir darbdavio santykių srityje ir galimai svarstyti viešojo transporto lengvatas asmenims, kurie gyvena ne didmiesčiuose, tačiau dirba juose.

NUTARTA: Bendru sutarimu nutarta palikti šį pasiūlymą darbdaviams spręsti dėl privataus transporto išlaidų kompensavimo, viešajam transportui taikyti pirmojo pasiūlymo modelį.

J. Laniauskas pristatė pasiūlymą Nr. 3 (Priedas Nr. 3)

K. Rečkovas siūlo kurti mišrų finansavimo modelį, kuriame numatyta išskirti ne konkrečias savivaldybes, bet maksimalios finansuojamos sumos lubas, neatsižvelgiant į savivaldybę.

E. Bingelis: Šio įstatymo tikslas skatinti jaunų šeimų gyvenimą regionuose, tokia nuostata neskatinant jaunų šeimų judėjimo į regionus.

NUTARTA: Susilaikyti dėl šio pasiūlymo.

J. Laniauskas pristatė pasiūlymą Nr. 4 (Priedas Nr. 3).

J. Laniauskas: ar tai yra pasiūlymas ar pastaba – klausimas rengėjams?

K. Rečkovas: Šiuo pasiūlymų siekta atkreipti rengėjų dėmesį bei pasiklausti dėl šios situacijos.

J. Laniauskas siūlo formuluoti klausimą įstatymo projekto rengėjams: Ar pagal numatyta finansavimo sistema nesudaroma diskriminacija asmenims, pagal jų deklaruojama gyvenamąją vietą? Asmenys deklaruavę gyvenamąją vietą ne vienoje iš numatytų savivaldybių turėtų persikraustyti, deklaruoti gyvenamąją vietą kitoje savivaldybėje, prieš prašant paramos.

NUTARTA: J. Laniausko suformuluotą klausimą pateikti įstatymo projekto rengėjams.

J. Laniauskas pristatė pasiūlymą Nr. 5 (Priedas Nr. 3).

Pagal įstatymo projekte numatytą finansavimo modelį asmenų pajamos nebus skaičiuojamos, yra numatoma maksimali finansuojama suma, tačiau ji nėra susieta su asmenų finansais.

D. Rimkutė: LiJOT atsiima pateiktą pasiūlymą.

J. Laniauskas pristatė pasiūlymą Nr. 6 (Priedas Nr. 3).

Siūlyta atkreipti dėmesį, kad šeimos turinčios mažesnes pajamas neturės galimybės pasinaudoti finansavimo modelius, nes bankas nesuteiks joms paskolos, likusiai būsto kainai padengti.

E. Bingelis: Valstybėje yra numatyta sistema, kuria siekiama sudaryti sąlygas šeimoms su mažesnėmis pajamomis gauti paskolą būstui įsigyti.

NUTARTA: Pateikti užklausą projekto rengėjams dėl modelio taikymo šeimoms turinčioms mažesnes pajamas.

5. SVARSTYTA. Rekomendacijų dėl mobilaus darbo formų taikymo plėtojimo, siekiant suteikti individualias paslaugas jaunimui regionuose.

Pristato: Jonas Laniauskas.

J. Laniauskas pristatė LiJOT pateiktas rekomendacijas dėl mobilaus darbo formų taikymo plėtojimo, siekiant suteikti individualias paslaugas jaunimui regionuose (Priedas Nr. 3).

J. Laniauskas: atsakant į pateiktą užklausą, norime pabrėžti, kad bus skelbiamas atviras konkursas, visiems regionas, bet papildomo reitingavimo ar prioretizavimo.

Išnagrinėjus pateiktas pastabas LiJOT atstovai nutarė atsiimti pateiktas rekomendacijas.

6. SVARSTYTA. Balsavimo internetu sistemos sukūrimo rekomendacijos.

Pristato: Jonas Laniauskas.

J. Laniauskas pristatė Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pateiktas pastabas dėl balsavimo internetu sistemos sukūrimo ir įgyvendinimo įstatymo (Priedas Nr. 4) ir Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos pateiktas rekomendacijas (Priedas Nr. 3).

Išnagrinėjus Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pasiūlymus bendru sutarimu siūlyta pritarti pateiktų pasiūlymų perdavimo LR Teisingumo ministerijai.

Balsavimas internetu yra puiki galimybė įtraukti užsienyje gyvenančius lietuvius į valstybės gyvenimą, taip pat tai daug iššūkių keliantis procesas siekiant užtikrinti sistemos ir asmenų duomenų saugumą.

NUTARTA: Sustabdyti visus anksčiau priimtus sprendimus ir pateikti užklausą LR Krašto apsaugos ministerijos Nacionalinio kibernetinio saugumo centrui dėl Lietuvos saugumo situacijos ir jų pozicijos šiuo klausimu. Taip pat toliau svarstant šį klausimą į JRT posėdį pakviesti Estijos ambasados atstovą pasidalinti Estijos gerąja praktika įgyvendinant elektroninį balsavimą.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pateiktas pastabas perduoti Teisingumo ministerijai, tačiau tai nėra JRT oficiali pozicija.

Posėdžio pirmininkas

Eitvydas Bingelis

Posėdžio sekretorė

Justina Lukaševičiūtė